

NESIMOKANČIŲ VAIKŲ STATISTINIŲ RODIKLIŲ RENGIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nesimokančių vaikų statistinių rodiklių rengimo metodikoje (toliau – metodika) aprašomos pagrindinės sąvokos, naudojami klasifikatoriai, statistinių duomenų surinkimo ir apdorojimo būdai, bei rezultatų pateikimas vartotojams.
2. Nacionalinė švietimo agentūra statistinę informaciją apie nesimokančius vaikus pagal amžių ir lytį, miestą ir kaimą, nesimokymo priežastis, gyvenamąją vietovę rengia nuo 2010m.

II SKYRIUS TIKSLAS

3. Tyrimo tikslas – parengti ir pateikti vartotojams statistinę informaciją apie nesimokančius vaikus pagal lytį, amžių, gyvenamąją vietovę, nesimokymo priežastis.
4. Statistinė informacija naudojama sprendimams, kurie užtikrintų, kad vaikai iki 16 m. amžiaus mokytųsi pagal privalomojo švietimo programas, priimti.
5. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai – valstybės institucijos ir įstaigos: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinė švietimo agentūra, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir kt., savivaldybės.
6. Tiriamasis laikotarpis – kalendoriniai metai.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Statistinio tyrimo metodikoje vartojamos sąvokos:
  - 7.1. **Deklaruota gyvenamoji vieta** – Valstybės įmonės Registrų centro Gyventojų registro duomenų centrinėje bazėje (toliau – Gyventojų registras) nurodytas gyvenamosios vietos adresas;
  - 7.2. **Nesimokantis vaikas** – neįregistruotas Mokinių registre 7-17 metų vaikas, kurio deklaruota gyvenamoji vieta yra atitinkamoje savivaldybėje, arba vaikas, įrašytas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą pagal savivaldybę, kurioje gyvena;
  - 7.3. **Savivaldybės teritorijoje gyvenantis vaikas** – vaikas, kurio deklaruota gyvenamoji vieta yra atitinkamoje savivaldybėje, arba vaikas, įrašytas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą pagal savivaldybę, kurioje gyvena;
  - 7.4. **Vaiko amžius** – kalendoriniais metais vaikui suėjusių metų skaičius;

IV SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

8. Statistinių tyrimų reglamentuojantys teisės aktai:
- 8.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 4 d. nutarimas Nr. 889 „Dėl Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- 8.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 8 d. nutarimas Nr. 695 „Dėl statistinės informacijos apie vaikus rodiklių sąrašo patvirtinimo“.
9. Teisės aktai susiję su statistiniu tyrimu:
- 9.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas;
- 9.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 13 d. įsakymas Nr. V-515 „Dėl Nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių informacinės sistemos nuostatų ir duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“. (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 19 d. įsakymo Nr. V-24 redakcija).

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

10. Statistiniame tyrime naudojami klasifikatoriai:
- 10.1. Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius (LR AVGVK), skelbiamas Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai;
- 10.2. Nesimokymo priežasčių klasifikatorius, skelbiamas www.krisin.smm.lt → Klasifikatoriai.

VI SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI PARAMETRAI

11. Tiriamoji visuma – Lietuvos respublikos teritorijoje gyvenantys (deklaravę gyvenamąją vietą Lietuvoje) ir nesimokantys (neregistruoti Mokinių registre) 7–17 metų asmenys .
12. Tyrimo aprėptis: visa šalies teritorija. Statistinė informacija skelbiama šalies, apskričių ir savivaldybių lygmeniu.
13. Pagrindiniai mokslo metų pradžioje apskaičiuojami rodikliai:
- 13.1. Nesimokančių vaikų skaičius pagal savivaldybes;
- 13.2. Nesimokančių vaikų skaičius pagal amžių;
- 13.3. Nesimokančių vaikų skaičius pagal lytį;
- 13.4. Nesimokančių vaikų skaičius pagal gyvenamąją vietovę;
- 13.5. Nesimokančių vaikų skaičius pagal nesimokymo priežastis.

VII SKYRIUS TAIKOMI METODAI

14. Tyrimas – ištisinis, atliekamas remiantis Nesimokančių vaikų ir mokyklos nelankančių mokinių informacinės sistemos (toliau – NEMIS) duomenų bazės duomenimis.

15. Tiriamoji visuma sudaroma atlikus Gyventojų registro ir Mokinių registro duomenų palyginimą. Mokinių registro priemonėmis formuojamas atitinkamo amžiaus besimokančių vaikų išrašas, kuris pateikiamas Gyventojų registru. Atliekama Gyventojų registre registruotų atitinkamo amžiaus vaikų paieška. Vaikai registruoti Gyventojų registre ir nesantys Mokinių registre įtraukiami į NEMIS sąrašą.

VIII SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

16. Pagrindinis statistinių duomenų šaltinis yra NEMIS duomenys.

17. Statistinei informacijai rengti naudojami Mokinių registro ir Gyventojų registro duomenys. Mokinių registre mokslo metų pradžioje (spalio 1 d. būklei) registruoti asmenys lyginami su Gyventojų registre registruotais asmenimis. Gautų duomenų aibė („Nesimokantys“) įkeliamą į NEMIS prieš tai ją įvertinus pagal Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos pateiktus duomenis apie vaikus, kurie su tėvais yra išvykę iš Lietuvos (tėvai dirba diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose, atstovybėse prie tarptautinių organizacijų ar dalyvauja specialiose misijose).

18. Savivaldybės savo teritorijų lygmenyje organizuoja ir koordinuoja duomenų apie nesimokančius vaikus rinkimą ir tvarkymą: nustato vaikų deklaruotos ir faktinės gyvenamosios vietos atitiktį, į NEMIS pateikia vaikų nesimokymo priežastis.

19. NEMIS duomenų bazės „Nesimokantys“ duomenys kaupiami ir tvarkomi papildomai gaunant informaciją iš:

19.1. Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos (toliau – SVEIDRA), Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI). Gaunama informacija apie paskutinį apsilankymą sveikatos priežiūros įstaigoje;

19.2. Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – SODRA). Gaunama informaciją apie vaiko tėvų (globėjų) paskutinę darbovietę;

19.3. Lietuvos Užimtumo tarnybos informacinės sistemos (toliau – UŽT IS). Gaunama informaciją apie vaiko tėvų (globėjų) paskutinį ir planuojamą apsilankymą užimtumo tarnyboje

19.4. Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS). Gaunama informaciją apie gautą piniginę socialinę paramą.

20. Duomenys iš SVEIDRA, ESPBI, SODRA, UŽT IS ir SPIS gaunami pagal duomenų teikimo sutartis. Duomenys iš Gyventojų registro ir Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos gaunami pagal pateikiamus duomenų prašymus.

21. Statistinių duomenų įrašymo, apdorojimo, saugojimo ir informacijos teikimo procesai yra centralizuoti, t. y. visi statistiniai duomenys tvarkomi NEMIS.

22. Statistinių duomenų kontrolė atliekama, tikrinant loginius bei aritmetinius ryšius tarp tyrimo kintamųjų.

IX SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

23. Nesimokančių vaikų skaičius NEMIS gali būti tikslinamas iki vasario 1 d., kaip nurodyta kasmet tvirtinamame Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakyme „Dėl žinybinės statistikos“.

24. Nesimokančiųjų vaikų skaičiaus tikslinimo būdai :

24.1. Savivaldybės atsakingas darbuotojas gali pakartotinai patikrinti nesimokančiųjų sąrašė esančius vaikus Mokinių registre ir jei vaikas pradėjo mokytis, jis pašalinamas iš nesimokančiųjų sąrašo;

24.2. Savivaldybės atsakingas darbuotojas, vadovaujantis savivaldybės nustatyta tvarka, renka informaciją apie nesimokančių sąrašė esančius vaikus, aiškinasi nesimokymo priežastis ir jas patikslina NEMIS sistemoje.

25. Paskelbus statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinamas statistikos metainformacijos aprašas, kuriame pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, patikimumą, savalaikiškumą ir punctualumą, palyginamumą ir suderinamumą.

X SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS STATISTIKOS TIKSLAIS

26. Nacionalinė švietimo agentūra, rinkdama, apdorodama, analizuodama statistinius duomenis ir skelbdama statistinę informaciją, visiškai užtikrina respondentų teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta:

26.1. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme;

26.2. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme;

26.3. Lietuvos standarte LST ISO/IEC 27002:2009;

26.4. Lietuvos ir tarptautinių „Informacijos technologija. Saugumo technika“ grupės standartuose;

26.5. NEMIS duomenų saugos nuostatuose patvirtintuose Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. V-515.

XI SKYRIUS

STATISTINIŲ RODIKLIŲ RENGIMO TEORINIAI PAAIŠKINIMAI, NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

27. Rengiant statistinę informaciją taikomi duomenų grupavimo ir sumavimo metodai.

28. Statistiniai rodikliai skaičiuojami naudojant MS Excel skaičiuoklę.

XII SKYRIUS

STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

29. Statistinė informacija apie mokslo metų pradžioje nesimokančius vaikus pagal lytį, amžių, gyvenamąją vietovę, nesimokymo priežastis skelbiama Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazėje balandžio mėnesį. .

30. Statistinė informacija teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

XIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė Švietimo informacinių sistemų skyrius, Infrastruktūros plėtros departamentas, Nacionalinė švietimo agentūra.